

ანგარიში მოძრავი და არამატერიალური აქტივების შეფასების შესახებ

2020 წელი

ს ა რ ჩ ე ვ ი

ძირითადი მონაცემები	4
შესაფასებელი ქონების დოკუმენტები.....	5
დარგისა და კომპანიის აღწერა.....	6
სამუშაოს მოცულობა	10
შეფასების ხარისხის სერთიფიკატი.....	11
შემგლუდავი პირობები და დაშვებები	12
შეფასების მეთოდოლოგია	13
ქონების საბაზრო ღირებულება	13
საუკეთესო და ყველაზე ეფექტური გამოყენება.....	14
შეფასების მეთოდების არჩევა.....	15
მოდრაჟი ქონების საბაზრო ღირებულების შეფასება.....	16
არამატერიალური აქტივების საბაზრო ღირებულების შეფასება	18
საბაზრო ღირებულების საბოლოო სიდიდის შეფასება.....	21
ფოტოილუსტრაცია	22

ბატონებო და ქალბატონებო,

სს “სავი“-ს შეფასების დეპარტამენტის მიერ, შპს „ვიონი საქართველო“-სთან გაფორმებული ხელშეკრულების თანახმად, განხორციელდა შპს „ფეი ბოქსი“-ს საკუთრებაში არსებული მოძრავი ქონებისა და გადახდის მიღების პროგრამული უზრუნველყოფის (პროცესინგის სისტემასთან წვდომის უფლებით, ნაწილობრივი ფლობის (გამოყენების) უფლებით), საბაზრო ღირებულების შეფასება. შეფასების ობიექტების ფიზიკური მონაცემები და მახასიათებლები მოყვანილია ამ დასკვნის შესაბამის ნაწილებსა და დანართებში.

ამ დასკვნაში მოყვანილი ფაქტების და გარემოებების გათვალისწინებით, შემფასებლის მიერ, 25.10.2020 მდგომარეობით შესაფასებელი ქონების ჯამურ საბაზრო ღირებულებად შეფასებულ იქნა:

242 015 (ორასორმოცდარი ათას თხუთმეტი) ლარი დღგ-ს გარეშე.

შეფასება ჩატარებულია შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის მიერ დამტკიცებული სტანდარტების (IVS) 31.01.2020-დან მოქმედი რედაქციის შესაბამისად.

შემფასებელი ადასტურებს შემდეგს:

- დასკვნაში გადმოცემული შედეგები ეფუძნება შემფასებლის ცოდნას;
- ჩატარებული ანალიზი და დასკვნები შეზღუდულია მხოლოდ მასში აღნიშნული შემზღუდავი პირობებით და დაშვებებით;
- შემფასებელს არ გააჩნდა შესაფასებელი ქონების მიმართ ინტერესი;
- შემფასებლის ანაზღაურება არ არის დამოკიდებული დასკვნის არცერთ ასპექტზე;
- შეფასება ჩატარებულია ეთიკის კოდექსისა და მოქცევის (ქცევის) სტანდარტებთან შესაბამისობაში;
- შემფასებლის განათლება შეესაბამება აუცილებელ მოთხოვნებს;
- შემფასებელს გააჩნია შესაბამისი გამოცდილება და კარგად იცნობს შესაფასებელი ქონების ადგილმდებარეობას;
- შემფასებელმა პირადად მოახდინა შესაფასებელი ქონების ინსპექტირება.

მოცემული ანგარიში მომზადებულია დამკვეთის კონსულტირების მიზნებისთვის. იგი კონფიდენციალურია და დაუშვებელია მისი მთლიანად ან ნაწილობრივ პუბლიკაცია, ან მასზე მინიშნებებისა და მასში აღნიშნული მონაცემების, შემფასებლის სახელისა და პროფესიული კუთვნილობის პუბლიკაცია, შემფასებელთან წერილობითი თანხმობის გარეშე, ხელშეკრულებაში ან შეფასების დასკვნაში აღნიშნული შემთხვევის გარდა.

შემფასებლები:

ნატო ნასიძე
ნ. ნასიძე
ნინო ბერაია

ნ. ბერაია

ძირითადი მონაცემები

შეფასების ობიექტი:	შპს „ფეიბოქსის“ (ს/კ 4040879921) საკუთრებაში არსებული აქტივები
ქონების ტიპი	არასპეციალიზებული და სპეციალიზებული ქონება
მესაკუთრე/მოსარგებლე	შპს „ფეიბოქსი“ (ს/კ 40408799210)
დამკვეთი	შპს „ვიონი საქართველო“ (ს.კ.204450584)
შეფასების საგარაუდო გამოყენება	დამკვეთის კონსულტირების მიზნებისათვის
შესაფასებელი უფლება	საკუთრებაზე მთლიანი უფლება
თარიღები	
ღირებულების შეფასების თარიღი	25.10.2020
დასკვნის შედგენის თარიღი	29.10.2020
ინსპექტირების თარიღი	10.09.2020-11.09.2020
გამოყენებული შეფასების ბაზები:	
შეფასებული ღირებულება	საბაზრო ღირებულება
საბაზრო ღირებულების დეფინიცია	საბაზრო ღირებულება არის შეფასებითი (გაანგარიშებითი) თანხა, რომლითაც აქტივი ან ვალდებულება უნდა გაიცვალოს შეფასების თარიღისთვის, გარიგების მსურველ მყიდველსა და გამყიდველს შორის, სათანადო მარკეტინგული ღონისძიებების შემდეგ „გაშლილი მკლავის მანძილის პრინციპით“ დადებულ გარიგებაში, როდესაც თითოეული მხარე იმოქმედებდა შეგნებულად, წინდახედულად და ძალდაუტანებლად.
გამოყენებული სტანდარტები	ზოგადი სტანდარტები: <ul style="list-style-type: none"> • IVS 101 სამუშაოს მასშტაბები; • IVS 102 გამოკვლევა და შესაბამისობა; • IVS 103 ანგარიშის მომზადება; • IVS 104 ღირებულების საფუძვლები; • IVS 105 შეფასების მიდგომები და მეთოდები. აქტივების სტანდარტები: <ul style="list-style-type: none"> • IVS 210 არამატერიალური აქტივები • IVS 300 მოწყობილობა დანადგარები
სახელმძღვანელო	სახელმძღვანელო 1. მოძრავი ქონების შეფასება

შესაფასებელი ქონების დოკუმენტები

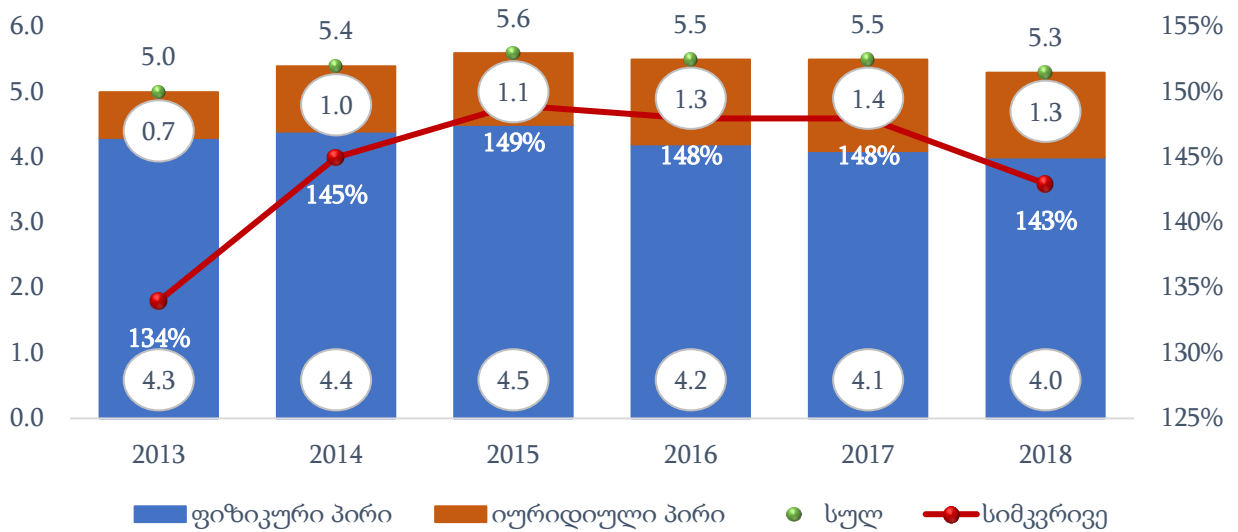
1. ქონების ტექნიკური მახასიათებლები;
2. ძირითადი საშუალებების ჩამონათვალი - მოძრავი ქონება;
3. ფინანსური ინფორმაცია.

ღარგისა და კომპანიის აღწერა

საქართველოში მობილური მომსახურების ბაზარზე პენეტრაცია მაღალია და 143%-ს შეადგენს. კერძოდ, ერთ მომხმარებელზე ერთზე მეტი მობილური ნომერი მოდის. რაც სამართლიანს ხდის დაშვებას, რომ მომხმარებელმა ზუსტად იცის ბაზარზე არსებული ტარიფები და საჭიროების მიხედვით, სხვადასხვა მომსახურებაზე ხელმისაწვდომ ქსელს იყენებს. მობილური აბონენტების რაოდენობამ 2018 წლის ბოლოს (IV კვარტალში) 5.3 მლნ აბონენტი შეადგინა.

გრაფიკი 1. მობილური აბონენტების რაოდენობა (მლნ) და სააბონენტო სიმკვრივე (%)

წყარო: საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

2018 წლის ბოლო კვარტალში კორპორატიული აბონენტების რაოდენობამ მთლიანი აბონენტების 25% შეადგინა, რაც ჯამურად 1.333 მლნ აბონენტი. მობილური ოპერატორების საბაზრო წილი აბონენტების რაოდენობის მიხედვით, 2018 წლის ბოლოსთვის ასე განაწილდა: „მაგთიკომის“ საბაზრო წილი გაიზარდა და 40.3% შეადგინა, „სილქნეტიჯეოსელი“ - 35.8%, „ვიონი საქართველო“ - 23.9%. 2018 წელს, მობილური ოპერატორების საცალო შემოსავალმა 481 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2017 წელს მიღებულ საცალო შემოსავალზე 7.3%-ით (32.7 მლნ ლარით) მეტია. საცალო შემოსავლების თვალსაზრისით, „მაგთიკომის“ საბაზრო წილი 46.9%, „სილქნეტიჯეოსელის“ - 36.7%, ხოლო „ვიონი საქართველო“ წილმა 16.4% შეადგინა.

საქართველოში მობილური შემოსავლების ზრდის განაკვეთი 2017 და 2018 წლებში მშპ-ს ზრდის განაკვეთს აღემატება, რაც არ არის გლობალურ ტენდენციასთან თანხვედრაში, სადაც 2016 წლიდან მობილური შემოსავალი, გლობალური მშპ ზრდის ფონზე, შემცირებისკენ მიდის, ხოლო საქართველოში - პირიქით. აღნიშნული ზრდა ნაწილობრივ განპირობებულია მობილურ მომსახურებაზე აქციზის გადასახადის გაუქმებით. 2011 წელს შემოსავლების მკვეთრი კლება, ბაზარზე „ვიონი საქართველოს“ პოზიციების გამყარებით, კონკურენციის გამძაფრებასთანაა დაკავშირებული. 2015 წელს შემოსავლების კლება კი გამოწვეულია ურთიერთნარტვის ტარიფის 5 თეთრიდან 3.5 თეთრამდე შემცირებით. შედეგად,

ოპერატორების მიერ მოხდა მობილურ ხმოვან მომსახურებაზე ტარიფების შემცირებაც. 2018 წელს მობილური შემოსავლების 74% (356 მლნ) ფიზიკური პირების სეგმენტმა, ხოლო 26% (125 მლნ) იურიდიული პირების სეგმენტმა დააგენერირა. 2015 წლიდან იურიდიული პირებისგან მიღებული შემოსავლების ზრდის სტაბილური ტენდენცია იკვეთება.

2018 წელს ჯამურმა გამავალმა ხმოვანმა ტრაფიკმა 9.9 მლრდ წუთი შეადგინა. 2017 წელთან შედარებით, ტრაფიკი 2.7%-ით გაიზარდა. შესაბამისად, გაიზარდა MOU¹. თუ 2017 წლის IV კვარტალში ის 149 წუთს შეადგენდა, 2018 წლის IV კვარტალში მაჩვენებელი 153 წუთზე ავიდა. მობილური ოპერატორების ქრილში, MOU-ს მონაცემები 2018 წლის IV კვარტალში განსხვავებულია: საშუალოდ ყველაზე მეტს „ვიონი საქართველოს“ აბონენტები საუბრობენ, რაც გამოწვეულია კომპანიის მიერ შემოთავაზებული შედარებით დაბალი ტარიფებით, შემდეგ „მაგთიკომის“ მომხმარებლები, ხოლო ყველაზე ცოტას - „სილქნეტიჯეოსელის“ აბონენტები. 2018 წელს წინა პერიოდებისგან განსხვავებით, სამივე კომპანიის აბონენტების მიერ ნასაუბრები წუთების რაოდენობა თითქმის იდენტურია.

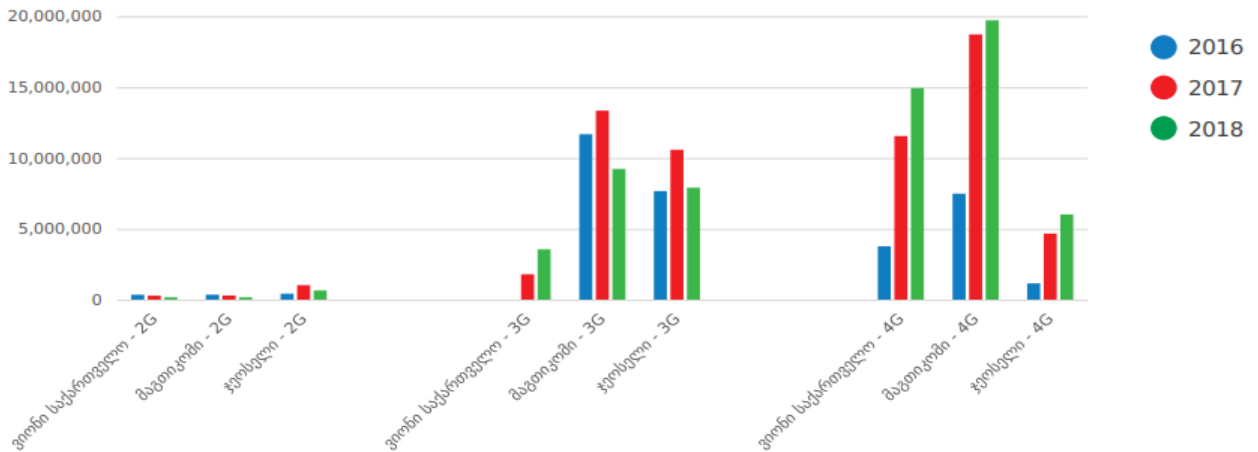
სწრაფი ტემპით იზრდება მობილური ინტერნეტის მომხმარებლების რაოდენობა, რაც რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტორით არის განპირობებული: საქართველოს მოსახლეობის უნარ-ჩვევები თანამედროვე ტექნოლოგიების მოხმარებაში გაუმჯობესებულია და ახალგაზრდა თაობა აქტიურად იყენებს მობილურ ინტერნეტს; გაზრდილია სმარტ ტელეფონების, როგორც რაოდენობა ასევე მისი წილი ქვეყანაში არსებულ ყველა სახის მობილურ ტელეფონებს შორის; გაზრდილია მოთხოვნილება ონლაინ რეჟიმში ინფორმაციის წვდომაზე; დინამიკაში მუდმივად იცვლება მობილური მომხმარებლის ქცევა სატელეკომუნიკაციო მომსახურებების მოხმარების კუთხით; სულ უფრო მეტი მომსახურება გადადის ონლაინ/ციფრულ სივრცეში, რაც თავისთავად ხელს უწყობს მოხმარების ზრდას. მობილური ინტერნეტის მომხმარებლების რაოდენობა ყოველ წელს მნიშვნელოვნად იზრდება - 2013 წლიდან 2018 წლის ბოლომდე საშუალოდ მობილური ინტერნეტ მომხმარებლების რაოდენობის წლიურმა ზრდამ 6% შეადგინა. 2018 წლის ბოლო კვარტალში, ინტერნეტ მომსახურებით მობილური ქსელის აბონენტების 55.2%-მა (2.95 მლნ) ისარგებლა. მობილური ინტერნეტის მომხმარებელთა სიმკვრივის მაჩვენებელი საქართველოს მოსახლეობასთან მიმართებაში კიდევ უფრო მაღალია და 2018 წლის ბოლოსთვის 79% შეადგინა.

2018 წლის ბოლოსთვის ყველაზე მეტი მობილური ინტერნეტ მომხმარებელი „სილქნეტიჯეოსელს“ 1.136 მლნ ჰყავდა, მას მოსდევს „მაგთიკომი“ 976 ათასი მომხმარებლით და „ვიონი საქართველო“ - 836 ათასით. თუმცა აბონენტთა საერთო რაოდენობაში მობილური ინტერნეტ მომხმარებლების წილის მაჩვენებლები განსხვავებულია: პირველ ადგილზე არის „ვიონი საქართველო“, მობილურ ინტერნეტს კომპანიის აბონენტების 66% მოიხმარს. ასეთი მაღალი მაჩვენებელი მობილურ ინტერნეტზე შეთავაზებული ტარიფებით და მომხმარებელთა სეგმენტიტაა განპირობებული. ამავე მონაცემებით, მეორე ადგილს იკავებს „სილქნეტი“ 59%-ით და „მაგთიკომი“ - 45%-ით.

¹ MOU – Minutes of Use - თვეში საშუალოდ აბონენტის მიერ ნასაუბრები (იგულისხმება მხოლოდ გამავალი ზარები) წუთების რაოდენობა

ბოლო წლების განმავლობაში მობილური ინტერნეტ ტრაფიკი რეკორდულად მზარდია. 2018 წელს მობილური მომსახურების აბონენტებმა 63 ათას ტერაბაიტზე მეტი მობილური ინტერნეტი მოიხმარეს. ეს მოცემულობა განპირობებულია, როგორც მობილური ინტერნეტის მომხმარებელთა რაოდენობის ზრდით, ასევე, ბაზარზე ახალი თაობის ტელეფონების რაოდენობისა და 4G მომსახურების განვითარებით. 2015 წელს 4G ტექნოლოგიის დანერგვასთან ერთად, იკლებს 2G და 3G ტექნოლოგიებით მოხმარებული ინტერნეტ ტრაფიკის რაოდენობა. 2018 წელს მობილური ინტერნეტ ტრაფიკის 65% (41 ათასი ტერაბაიტი) უკვე 4G ტექნოლოგიაზე მოდის. 2018 წელს, ისევე როგორც გასულ პერიოდში, ტრაფიკის ზრდა კვლავ უმთავრესად 4G-ს გამოყენებითაა განპირობებული. აღსანიშნავია, რომ მობილური ბაზრის გაჯერებასთან ერთად, 2018 წელს მობილური ინტერნეტის ტრაფიკის ზრდის ტემპი იკლებს. 2018 წელს ტექნოლოგიების და ოპერატორების მიხედვით ინტერნეტ ტრაფიკების განაწილება ასახულია გრაფიკზე 2.

გრაფიკი 2. ინტერნეტ ტრაფიკი ტექნოლოგიებისა და კომპანიების მიხედვით (ტბ)

წყარო: საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

მიუხედავად მობილური ინტერნეტის მომხმარებლების ყოველწლიური ზრდისა, არის აბონენტების დიდი რაოდენობა, რომელიც მობილურ ინტერნეტს გარკვეული მიზეზების გამო, ვერ/არ იყენებს.

კომპანიის აქტივები

შესაფასებლად, მოძრავი აქტივების სახით, წარმოდგენილია ორგანიზაციის სარგებლობაში არსებული 36 ერთეული თვითმომსახურების ტერმინალი, განკუთვნილი ერთი მხრივ დისტანციური ანგარიშისწორების (სხვადასხვა ბალანსის შევსების), მეორე მხრივ კი სიმ-ბარათების სარეალიზაციოდ ავტომატიზებულ რეჟიმში.

თვითმომსახურების ტერმინალის ფიზიკური ნაწილი შედგება Indoor ტიპის მეტალის სპეციალიზებული კორპუსისაგან, რომელშიც განთავსებულია ოპერირებისათვის აუცილებელი ტექნიკური ერთეულები წარმოდგენილი 17 ინჩიანი სენსორული ეკრანის, პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის წამკითხველის, ფულადი ერთეულის მიმღები ერთეულისა და სიმ-ბარათების 2 ერთეული დისპენსერისაგან, თანხლებული გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის ბეჭდვისათვის განკუთვნილი თერმული პრინტერით. ტერმინალები აღჭურვილია ორგანული მინისა და ლითონისაგან დამზადებული ნალექისაგან დამცავი ქუდაკით (გარდა გამონაკლისი ერთეულებისა). აქტივები ბრენდირებულია „ვიონი საქართველოს“ კორპორატიულ ფერებში.

აქტივებს ფიზიკური დათვალიერებით აღენიშნებათ გარემო პირობების ზემოქმედების აშკარა კვალი, გამოხატული მოპირკეთების გახუნებით, დამტვერიანება-დაბინძურებით, ასევე ცალკეული მექანიკური დაზიანებებით ნაკანრებისა და მცირე მასშტაბის ეროზიული მონაკვეთების სახით. მოპირკეთების ზედაპირი ცალკეულ შემთხვევებში გამოკვეთილი ვანდალიზმის კვალით, რაც გამოხატულია ერთგვარი სტენსილებისა და საღებავით შესრულებული წარწერების დატანით. ფუნქციური თვალსაზრისით არსებულ შესაძლო ხარვეზებზე უფლებამოსილი პირების მხრიდან ინფორმაცია მოწოდებული შემფასებლებისათვის არ ყოფილა აქტივები ფუნქციონალური თვალსაზრისით მიჩნეულია გამართულად, ტექნიკური პერსონალის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

,

სამუშაოს მოცულობა

წინამდებარე შეფასების ფარგლებში შემდეგი სამუშაოები განხორციელდა:

- საწყისი ინფორმაციის შეგროვება და ანალიზი: ეს ეტაპი მოიცავს ეკონომიური, სოციალური და სხვა ფაქტორების კვლევას, რომლებიც პოტენციურად გავლენას ახდენს ქონების ღირებულებაზე;
- შესაფასებელი ქონების თაობაზე ინფორმაციის შეგროვება, მფლობელის და პერსონალის გამოკითხვა, ქონების ტექნიკური მახასიათებლების დადგენა. მონაცემები გროვდება სახელმწიფო და კერძო ინფორმაციის წყაროებიდან გამოკითხვის, ბეჭდვითი გამოცემების და ინტერნეტის მეშვეობით;
- შესაფასებელი ქონების საუკეთესო და ყველაზე ეფექტური გამოყენების ანალიზი;
- დანახარჯების, შემოსავლებისა და საბაზრო მეთოდების გამოყენება;
- შეფასების ანგარიშის მომზადება.

შეფასების ხარისხის სერთიფიკატი

შეფასების განმახორციელებელი პირები ფლობენ საქართველოს კანონმდებლობით მოთხოვნილ მოძრავი და არამატერიალური ქონების შემფასებლის შესაბამისობის სერთიფიკატებს. შემფასებელთა გუნდს გააჩნია მოცემულ სფეროში მუშაობის 10 წლიანი პრაქტიკული გამოცდილება.

მოცემული ანგარიშის ხელის მომწერი შემფასებლები (შემდგომში შემფასებლები) ნამდვილად ადასტურებენ, რომ მათ ხელთ არსებული მონაცემების მიხედვით:

- ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის სარწმუნო და შეესაბამება სინამდვილეს;
- ანალიზი და დასკვნები, რომელსაც შეიცავს ანგარიში ეკუთვნით შემფასებლებს და ნამდვილია მკაცრი შეზღუდვების და დაშვებების საზღვრებში, რომლებიც წარმოადგენენ მოცემული ანგარიშის განუყოფელ ნაწილს;
- შემფასებლებს არ გააჩნიათ ანმყოში და მომავალში რაიმე დაინტერესება შესაფასებელ ობიექტთან და მოქმედებენ მიუკერძოებლად;
- შემფასებლის ჰონორარი არ არის დამოკიდებული შეფასების საბოლოო ღირებულებაზე და აგრეთვე იმ მოვლენებზე, რომლებიც შეიძლება წამოიჭრან დამკვეთის ან შესამე პირის მიერ ანგარიშში მოცემული დასკვნების გამოყენებისას;
- შეფასება ჩატარდა და ანგარიში დაიწერა მოქმედი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

შემზღვრული პირობები და დაშვებები

შეფასების ხარისხის სერთიფიკატი, რომელიც შეადგენს მიმდინარე ანგარიშის განუყოფელ ნაწილს, მოქმედებს შემდეგი შემზღვრული პირობების ფარგლებში:

- *შემფასებლების აზრი ღირებულებაზე მართებულია მხოლოდ შეფასების თარიღისათვის და მითითებული დანიშნულებისათვის;*
- *მფლობელის ან მისი წარმომადგემლების მიერ მოწოდებული ფინანსური და სხვა ინფორმაცია მიღებულია გადამოწმების გარეშე და ითვლება სარწმუნოდ; ითვლება რომ ინფორმაცია სრულად ასახავს კომპანიის ბიზნესის მდგომარეობას და სამეწარმეო საქმიანობის შედეგებს შესაბამის პერიოდებში. შემფასებლებს არ განუხორციელებიათ მოწოდებული ინფორმაციის აუდიტი;*
- *საშემფასებლო კომპანია არ წარმოადგენს გარემოს ექსპერტს ან აუდიტორს და იგი არ იღებს პასუხისმგებლობას, რომ საწარმოს გააჩნია რაიმე დაფარული ვალდებულებები გარემოს დაცვასთან დაკავშირებით. თუ წინამდებარე ანგარიშის პოტენციურ მომხმარებელს აინტერესებს არსებობს თუ არა აღნიშნული ვალდებულებები, უნდა გამოითხოვოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროფესიული ანგარიში შესაბამისი სამსახურებიდან. საშემფასებლო კომპანია არ ასრულებს გარემოზე ზემოქმედების მდგომარეობის რაიმე სახით შეფასებას;*
- *წინამდებარე ანგარიში და შემფასებლოს აზრი ღირებულებაზე განკუთვნილია მხოლოდ დამკვეთის მიერ გამოყენებისათვის იმ მიზნებით რაც მითითებულია შეფასების ანგარიშში;*
- *დამატებითი მომსახურება დაკავშირებული წინამდებარე ანგარიშთან, რომელიც მათ შორის შეიძლება უკავშირდებოდეს სასამართლოს წინაშე წარდგომას არ უნდა მოითხოვებოდეს საშემფასებლო კომპანიისაგან;*
- *საჯარო, სტატისტიკური ინფორმაცია და ინფორმაცია დარგის შესახებ მოპოვებულია წყაროებიდან რომლებიც ითვლება სარწმუნოდ. ამრიგად, საშემფასებლო კომპანია არ აკეთებს არანაირ კომენტარს აღნიშნული ინფორმაციის სისრულესა და სიზუსტის შესახებ;*
- *თუ არ იქნება საწინააღმდეგო აღნიშნული, არ ყოფილა გამოკვლევული მომავალი საკანონმდებლო ცვლილებების, გარემოს დაცვის, ეკონომიკური, ფიზიკური ან ეკოლოგიური მდგომარეობის ცვლილების ეფექტი ქონების ღირებულებაზე;*
- *საბაზრო ღირებულების შეფასების პროცესში არ არის გათვალისწინებული მიმდინარე პანდემიის პირობებში შეზღუდული აქტივობებისა და პანდემიაზე რეაგირების სახელმწიფო შემზღვრველი პოლიტიკის შესაძლო გავლენა საბაზრო ღირებულებაზე. კეთდება დაშვება მსგავსი გავლენის არ არსებობაზე.*

შეფასების მეთოდოლოგია

ქონების საბაზრო ღირებულება

შესაფასებელი ობიექტის საბაზრო ღირებულების გაანგარიშებისას განიხილება საბაზრო ღირებულების განსაზღვრის სამი მიდგომა, რაც ყოველთვის არ არის შესაძლებელი, ვინაიდან ზოგჯერ არ არსებობს ხელმისაწვდომი ინფორმაცია ცალკეული მიდგომის გამოყენებისათვის. ამიტომ, ხშირ შემთხვევაში გამოიყენება შეფასების ერთი ან ორი მიდგომა.

საბაზრო ღირებულების განსაზღვრის მიდგომებია:

- დანახარჯების მიდგომა;
- შედარების მიდგომა;
- შემოსავლების მიდგომა.

დანახარჯების მიდგომით ღირებულების დადგენა დაფუძნებულია იმ ვარაუდზე, რომ ხარჯები გაწეული ქონების შექმნაზე წარმოადგენს საფუძველს ქონების საბაზრო ღირებულების განსაზღვრისთვის;

შედარების მიდგომისას საბაზრო ღირებულების შესახებ მოსაზრება ყალიბდება შესაფასებელი ქონების შედარებით ისეთ მსგავს ქონების ობიექტებთან, რომლებიც გაყიდული ან გამზადებულია გასაყიდად (შეთავაზებულია გასაყიდად). ამ მიდგომის ძირითად დაშვებას წარმოადგენს ის, რომ ქონების საბაზრო ღირებულება ყალიბდება შესადარებელი ქონების (ანალოგების) გაყიდვის ან შეთავაზების ფასებთან შედარებით.

შემოსავლების მიდგომის რეალიზაცია შეიძლება გამხორციელდეს ორი ხერხით, კერძოდ:

1. პირდაპირი კაპიტალიზაციის მეთოდი;
2. ფულადი ნაკადების დისკონტირების მეთოდი.

მოცემულ შემთხვევაში საბაზრო ღირებულება დადგენილია დანახარჯების მიდგომის გამოყენებით მოძრავი ქონების შემთხვევაში, არამატერიალური აქტივების ნაწილში კი ღირებულებაზე მსჯელობა განხორციელებულია საბაზრო მიდგომის ფარგლებში.

საცალო-სარეალიზაციო ღირებულების დადგენისას შემფასებლის მიერ გათვალისწინებული იქნა ანალოგიური დასახელების საქონლის ყიდვა-გაყიდვა-შეთავაზების საბაზრო ინფორმაცია, რაოდენობრივი დონე, ასევე თავისუფალ წყაროებზე განთავსებული ინფორმაცია მსგავსი საქონლის საბაზრო ღირებულებაზე, რომელიც მაქსიმალურად მიახლოებულია შეფასების თარიღთან.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე შემფასებელმა შეფასების თარიღისთვის დაადგინა საბაზრო ღირებულება.

საუკეთესო და ყველაზე ეფექტური გამოყენება

აქტივის საუკეთესო და ყველაზე ეფექტური გამოყენება ითვალისწინებს აქტივის ისეთ გამოყენებას, რომელიც იურიდიულად დასაშვებია, ფიზიკურად შესაძლებელი, ფინანსურად სარგებელიანია:

1. გამოყენება რომელიც ფიზიკურად შესაძლებელია გულისხმობს აქტივის ფიზიკურ მახასიათებლებს, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებენ როდესაც აქტივს აფასებენ (ანუ ადგილმდებარეობა, ზომა ქონების და ა.შ.);
2. გამოყენება რომელიც იურიდიულად დასაშვებია გულისხმობს ნებისმიერ იურიდიულ შეზღუდვებს აქტივის გამოყენებაზე, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებენ, როდესაც აქტივს აფასებენ (მაგ: ზონირება);
3. გამოყენება რომელიც ფინანსურად განხორციელებადია გულისხმობს, იურიდიულად დასაშვები და ფიზიკურად შესაძლებელი გამოყენების შემთხვევაში შეუძლია თუ არა აქტივს ადეკვატური ფულადი ნაკადის გენერირება (აქტივის ამ გამოყენებისათვის საჭირო დანახარჯების გათვალისწინებით), რომ შეძლოს ინვესტიციის უკუგება, რომელიც ბაზრის მონაწილეების მოლოდინის ადეკვატურია.

საუკეთესო და ყველაზე ეფექტური გამოყენება განისაზღვრება ბაზრის მონაწილეთა თვალთახედვიდან, იმისდამიუხედავად თუ როგორ იყენებს მას ორგანიზაცია. მიუხედავად ამისა, ორგანიზაციის მიერ არაფინანსური აქტივის გამოყენება ითვლება საუკეთესო გამოყენებად თუკი ბაზარი და სხვა ფაქტორები არ აჩვენებენ, რომ არსებობს განსხვავებული შესაძლო გამოყენება ბაზრის მონაწილეთა მიერ, რომელიც აქტივის ღირებულებას მაქსიმიზაციას გაუკეთებს.

მოცემულ შემთხვევაში აქტვების მიმდინარე გამოყენება წარმოადგენს მის საუკეთესო გამოყენებას, რადგან აქტივის ბუნებიდან გამომდინარე სხვა დანიშნულებით მისი გამოყენება ფიზიკურად შეუძლებელია. აქვე არსებითია მითითება რომ აქტივის ღირებულებაზე გავლენის მატარებელი ძირითადი ფუნქციური ერთეული მოსალოდნელია იყოს ანგარიშსწორების განხორციელების მოდული (Instant Pay), ხოლო სიმ ვენდინგის მოდული ლოკალური ბაზრის თავისებურებების გათვალისწინებით დასაშვებია იყოს ნაკლებად მნიშვნელოვანი ღირებულებითი გავლენის მატარებელი.

შეფასების მეთოდების არჩევა

შეფასების პროცესში შეფასების მეთოდის არჩევას ამოსავალი წერტილი იყო მოსაზრება, რომ ამ ტიპის ქონების ცალკეული ნაწილი წარმოადგენს შინაარსით სპეციალიზირებულ ქონებას, „ასებმლას“, ანუ ანალოგიურ კონკრეტული მწარმოებლის მიერ კონკრეტული მომხმარებლის მოთხოვნების შესაბამისად და ის მოცემული მიზნით უნიკალურია. შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით სპეციალიზირებული აქტივი ან ქონება არის - აქტივი ან ქონება, რომელიც იშვიათად, ან საერთოდ არ იყიდება ბაზარზე გარდა იმ შემთხვევებისა როდესაც იყიდება ბიზნესი ან საწარმო, რის განუყოფელ ნაწილსაც იგი წარმოადგენს თავისი უნიკალურობიდან გამომდინარე რომელიც დამოკიდებულია მის სპეციალიზირებულ ბუნებაზე, ფორმაზე, კონფიგურაციაზე, ზომაზე, ადგილმდებარეობაზე ან სხვა. მოცემულ შემთხვევაშიც, დანადგარის ზუსტი ანალოგი ბაზარზე გასაყიდად შეთავაზებული არ არის.

როგორც წესი სპეციალიზირებული აქტივების შეფასებისას პირველ რიგში დანახარჯების მეთოდის გამოყენება ხდება. აღნიშნული გამომდინარეობს იქიდან რომ ამ ტიპის აქტივების ტრანზაქციები შედარებით იშვიათია და მაშინაც კი, როდესაც ტრანზაქცია ხდება, აქტივები იყიდება როგორც მოქმედი ბიზნესის ნაწილი. ასეთ სიტუაციაში სპეციალიზირებული აქტივების დამოუკიდებელი ფასის განსაზღვრა მყიდველის ან გამყიდველის მიერ არ ხდება და შესაბამისად, ინფორმაცია სპეციალიზირებული ქონების ფასზე ბაზარზე არ ხდება. სპეციალიზირებული ქონების გამოყენება ხდება შესაბამისი ბიზნესის მიერ და ამიტომაც საბაზრო გაქირავების ფასის დადგენა ფაქტიურად შეუძლებელია ისევე როგორც საბაზრო კაპიტალიზაციის განაკვეთისა.

სპეციალიზირებული აქტივები შეიძლება სხვადასხვა ტიპის იყოს, მაგალითად შენობები, ნაგებობები, მოწყობილობები, ასევე არამატერიალური აქტივები.

სპეციალიზირებული აქტივების მიერ გენერირებული ფულადი ნაკადების განცალკევება მთლიანი საწარმოს აქტივებისაგან შეუძლებელია, ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის შეფასების პირობებში საჭიროა აქტივებიდან გამოიყოს ე.წ. ფულის მაგენერირებელი ერთეული რომელიც წარმოადგენს მატერიალური და არამატერიალური აქტივების ის კომბინაცია რომლებიც ერთად ფუნქციონირებენ როგორც ინტეგრირებული ბიზნესი.

ამ მიზეზების გამო ხშირად შეუძლებელია სპეციალიზირებული ქონების დამოუკიდებლად შესაფასებლად შემოსავლების მეთოდის გამოყენება როგორც ძირითადი შეფასების მეთოდისა.

დანახარჯების მეთოდი ეფუძნება ჩანაცვლების ან აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრაზე რომელიც ფაქტიურად ასახავს პოტენციური მყიდველის მიერ გაღებულ ყველაზე დაბალ ალტერნატიულ ღირებულებას.

ამრიგად, წინამდებარე შეფასების ანგარიშში მოძრავი აქტივები შეფასებულია დანახარჯების (Cost approach - Depreciated Replacement Cost), ხოლო არამატერიალური აქტივები საბაზრო მიდგომის გამოყენებით.

მომხრავი ქონების საბაზრო ღირებულების შეფასება

შეფასების ობიექტი წარმოადგენს ლოკალურად კონკრეტული მიმწოდებლის მიერ აწყობილ უნიკალურ ერთეულს (ე.წ. „ასემბლაჟს“), მორგებულს კონკრეტული მომხმარებლის მოთხოვნებს, ამდენად ბაზარზე იდენტური ერთეული (მოდელის, მწარმოებლის/ბრენდის გათვალისწინებით) გასაყიდად შეთავაზებული ვერ იქნება და შემფასებელი მის მოძიებას ვერ მოახერხებდა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, შეფასების ობიექტის საბაზრო ღირებულებაზე მსჯელობა ეყრდნობა იდენტური ფუნქციონალისა და მაქსიმალურად მიახლოებული ტექნიკური მახასიათებლების მქონე იმ ერთეულების შესახებ არსებულ ინფორმაციას, რომელსაც სხვა მწარმოებლები სთავაზობენ გლობალურ ბაზარს.

ლოკალურ და გლობალურ ბაზარზე ანალოგიური ნაწარმის შემთავაზებელი პროდუქციისა და მათზე გაცხადებული ფასების მოკვლევის ეტაპზე, ბაზრის ანალიზის პროცესში, ჩვენ მოვიძიეთ შ.პ.ს „SZ KMY Co. Ltd“. ორგანიზაციის მუშაობის მიმართულებას წარმოადგენს თვითმომსახურების ტერმინალებისა და მასთან დაკავშირებული ტექნიკური ერთეულების წარმოება, „ასემბლაჟი“ და რეალიზაცია. ორგანიზაცია ბაზირებულია ჩინეთში შენზენის ჰაი-ტექ ეკონომიკურ ზონაში. კომპანია მომხმარებელს სთავაზობს თვითმომსახურების ტერმინალების ფართო სპექტრს განსხვავებული ფუნქციონალითა და ტექნიკური მახასიათებლებით, მათ შორის ე.წ. „ქასტამ“ ერთეულებს, რომლებიც იწყობა სტანდარტული დივაისების დამკვეთის მიერ შერჩევით (აწყობით). კომპანიის მიერ შეთავაზებული პროდუქციის ხაზიდან შერჩეულ იქნა შეფასების ობიექტთან მაქსიმალურად ახლოს მდგომი ერთეული სამოდელი ნომრით kmy 8200, რომელიც სხვა პოტენციური ანალოგებიდან გამორჩეულ იქნა როგორც შეფასების ობიექტთან მაქსიმალურად მიახლოებული თავად შეფასების ობიექტის მწარმოებელი კომპანიის ტექნიკური პერსონალის მიერაც, ცალკეულ პარამეტრულ სხვაობებზე მითითებითურთ. არსებული ტექნიკური განსხვავებები მიჩნეულ იქნა არაარსებითად, არ ხასიათდება რა გავლენით დანადგარის ქედუნარიანობაზე და არ წარმოშობს ღირებულებით სხვაობებს.

ვინაიდან აქტივი წარმოადგენს დამოუკიდებელი ერთეულების „ასემბლაჟს“ და მწარმოებელი არ განსაზღვრავს ექსპლოატაციის ტექნიკურ ზღვარს არც ქრონოლოგიურ და არც განხორციელებული ოპერაციების ერთეულების სახით ერთიან დანადგარზე, მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის შესახებ მსჯელობა ეყრდნობა მაკომპლექტებელი ერთეულების მომსახურების ვადებზე არსებულ თეორიულ საფუძვლებს. თითოეული მაკომპლექტებელი ძირითადი ერთეულის წონა შეფასებულია მისი ღირებულებითი წონიდან გამომდინარე მთლიანი ერთეულის ღირებულებასთან მიმართებით. დანადგარის როგორც ერთიანის სასარგებლო მომსახურების ვადა გაანგარიშებულია სწორედ მოცემული წონებისა და კონკრეტული ტექნიკური ერთეულის სიცოცხლის ხანგრძლივობის საფუძველზე, როგორც საშუალო შეწონილი სიდიდე და შეადგენს 6.7 წელს. ექსპლოატაციაში ყოფნის პერიოდის შესახებ ინფორმაცია ეყრდნობა კომპანიის ტექნიკური პერსონალის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას და შეადგენს 4 წელს, შესაბამისად ფიზიკური ცვეთის კოეფიციენტი შეფასებულია როგორც $\approx 60\%$.

ვინაიდან შესაფასებლად წარმოდგენილი ერთეული აღჭურვილია „დამატებითი“ ფუნქციონალით (SIM ვენდინგ მოდული) რაც ბაზარზე არ წარმოადგენს მოთხოვნად პროდუქტს, სახეზე არის გამოხატული ნიშანი ფუნქციონალური ცვეთის არსებობაზე.

დანახარჯების მიდგომის არსიდან გამომდინარე აქტივის აწყობის ღირებულება მოიცავს დივიანებსაც, რომელიც ემსახურება იმ სერვისის მიწოდებას რაც არარელევანტურია ბაზრის პირობების გათვალისწინებით. შესაბამისად, ღირებულება უნდა დაკორექტირდეს „ზედმეტი“ ერთეულების ფასზე. ამავდროულად, შესაფასებლად წარმოდგენილი აქტივი ბრენდირებულია კონკრეტული კომპანიის კორპორატიულ ფერებში და ბაზარზე მიწოდებისას საჭიროებს დამატებითი დანახარჯების გაწევას ბრენდინგის ცვლილებაზე. შეფასების ერთეული გარდა ზემოაღნიშნულისა გამოირჩევა სტანდარტულ გადახდის ტერმინალებთან მიმართებაში მოზრდილი ზომით რაც ართულებს მის ოპერირებას. კერძოდ გაზრდილია მომსახურებისათვის საჭირო სივრცითი არეალი რაც ცალკეულ შემთხვევაში შესაძლებელია ზღუდავდეს მის გამოყენებას სასურველ ლოკაციაზე, ან დაკავშირებული იყოს დამატებითი ხარჯების გაწევასთან (მათ შორის განთავსების ადგილის ქირის მოცულობა). აღსანიშნავია, რომ აქტივის ბუნებიდან გამომდინარე მის მნიშვნელოვან მახასიათებელს მობილურობა წარმოადგენს, მოცემულ შემთხვევაში აქტივის ფიზიკური მახასიათებლებიდან გამომდინარე ტრანსპორტირებაში გასაწევი დანახარჯი აღემატება სტანდარტული გადახდის ტერმინალის შემთხვევაში არსებულ დანახარჯებს. აღნიშნული კომპონენტების ერთობლიობა ფუნქციონალური ცვეთის სახით უნდა გამოიქვეთოს აქტივის ღირებულებიდან. კუმულატიურად ფუნქციონალური ცვეთა შეფასდა $\approx 54\%$ -ის ნიშნულზე, საიდანაც საშუალოდ 30 პროცენტული პუნქტი ღირებულებაში შესულ დამატებით ერთეულებზე, ხოლო საშუალოდ 24 პროცენტული პუნქტი ფიზიკური მახასიათებლებით გამოწვეული დამატებითი ხარჯებისა და პოტენციურად ვერ მისაღები შემოსავლების კომპონენტზე მოდის.

ცხრილი 1. მოძრავი ქონების საბაზრო ღირებულება ერთეულ აქტივზე ლარში, დღგ-ს გარეშე - თვითმომსახურების ტერმინალები

სიდიდე	ერთეული	ღირებულება
მწარმოებლის ფასი, EXW	USD	4 880.00
ფასდათმობა (5%)	USD	-244.00
მწარმოებლის ფასი EXW, ფასდათმობით	USD	4 636.00
მწარმოებლის ფასი EXW, ფასდათმობით (1 USD=3.2202 GEL)	GEL	14 928.85
ტრანსპორტირება და საბაჟო პროცედურები	GEL	775.00
ღირებულება საქართველოში	GEL	15 703.85
ფიზიკური ცვეთა (K _{ფიზიკური} $\approx 60\%$)	GEL	-9 420.83
ღირებულება ფიზიკური ცვეთის გათვალისწინებით	GEL	6 283.02
ფუნქციონალური ცვეთა (K _{ფუნქციონალური} $\approx 54\%$)	GEL	-3 398.27
საბაზრო ღირებულება (ლარი, დღგ-ს გარეშე)	GEL	2 884.75
საბაზრო ღირებულება, დამრგვალებული (ლარი, დღგ-ს გარეშე)	GEL	2 885.00

არამატერიალური აქტივების საბაზრო ღირებულების შეფასება

საერთაშორისო საშემფასებლო სტანდარტების განმარტებით „არამატერიალური აქტივი არის არაფულადი აქტივი რომელიც საკუთარ თავს წარმოაჩენს ეკონომიკური სარგებლის მეშვეობით. მას არ გააჩნია მატერიალური ფორმა, მაგრამ მფლობელს გარკვეულ უფლებებს და/ან ეკონომიკურ სარგებელს აძლევს.

არამატერიალურ აქტივებს განარჩევენ ფლობის უფლების, დანიშნულების, ბაზარზე პოზიციონირების და გამოსახულების მიხედვით.

შესაძლებელია შემდეგი სახის არამატერიალური აქტივების იდენტიფიცირება.

1. ავტორთან დაკავშირებული, როგორცაა მაგალითად ფილმები, მუსიკა
2. კონტრაქტით განპირობებული: როიალტის ხელშეკრულება, სერვისის ან მიწოდების ხელშეკრულება, მაუნყებლობის უფლებები, სამუშაო კონტრაქტები, ლიზინგის ხელშეკრულება და სხვა
3. ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული, რომლებიც საკონტრაქტო ან არასაკონტრაქტო საფუძველი გააჩნიათ, მაგალითად დაპატენტებული და დაუპატენტებელი ტექნოლოგიები, მონაცემთა ბაზები, ფორმულები, პროგრამული უზრუნველყოფა, რეცეპტები და სხვა.

არამატერიალური აქტივების შესაფასებლად გამოიყენება

1. დანახარჯებს მეთოდი
2. შედარების მეთოდი
3. შემოსავლების მეთოდი

ჩვენს შემთხვევაში შეფასების ობიექტს წარმოადგენს პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც შეფასდა შედარების მეთოდით, რადგან ბაზარზე შესაძლებელია მოიძებნოს მომწოდებელი რომელიც იგივე ფუნქციური დანიშნულების პროგრამული პროდუქტის დამზადებას შეძლებს.

შესაფასებელი აქტივი წარმოადგენს პროგრამულ უზრუნველყოფას, კერძოდ გადახდის მიღების პროგრამულ უზრუნველყოფას, რომელიც დაყენებულია გადახდის თვითმომსახურების ტერმინალზე.

სოფტი მომენტალური გადახდების გარდა აკეთებს სიმ ბარათების ვენდინგის და პირადობის წამკითხველის მხარდაჭერას.

აღნიშნულ სოფტზე საფასო ინფორმაცია მიღებულია კომპანია „ნოვა“ სგან -100 000 ლარი, ასევე რუსული და უკრაინული კომპანიებიდან და საფასო დიაპაზონი არის 40 000 აშშ დოლარიდან 50 000 აშშ დოლარამდე.

მეორე პროგრამული უზრუნველყოფას წარმოადგენს ე.წ. პროცესინგის პროგრამა, (TechSupport) რომელიც განხორციელებულია სერვერულად, საშუალებას იძლევა მაში ჩართული გადახდის ტერმინალების პროცესები იმართოს ცენტრალიზებულად და დისტანციურად. იგი მრავალფუნქციურია, მისი სრული ფლობის უფლება მოითხოვს ასევე მისი მფლობელის რეგისტრაციას ეროვნულ ბანკში.

პროცესინგის პროგრამაზე ნაწილობრივი წვდომის უფლება საშუალებას იძლევა საკუთარ აპარატებზე განხორციელებული ოპერაციების თვალის დევნების. წვდომის უფლების გადაცემა ხორციელდება უფასოდ.

პროცესინგის პროგრამის ინტერფეისი საშუალებას იძლევა სამი ძირითადი განყოფილების მეშვეობით მართოს პროცესები, ესენია: ტექნიკური განყოფილება, საინფორმაციო განყოფილება და ფინანსური განყოფილება.

ტექნიკური მხარდაჭერის განყოფილების მეშვეობით შესაძლებელია ინფორმაციის ამოღება დისტრიბუტორის, დილერის, კონკრეტული აპარატის ქრილში. მოცემულია ტერმინალების სტატუსი (რა მდგომარეობაშია - გამართული, გაუმართავი - კონკრეტული პრობლემის მითითებით), ტრანზაქციების ისტორია, cash reject ისტორია, ინკასაციის ინფორმაცია.

პროცესინგის პროგრამას აქვს ასევე სწრაფი გადახდის თვითმომსახურების ტერმინალის პროგრამის დისტანციური განახლების (ახალი ვერსიის ჩაწერის), პროგრამის გადატვირთვის და თავად აპარატის გადატვირთვის (აპარატის გამორთვა/ჩართვის) ფუნქციები.

ფოტოილუსტრაცია 1.

terminal name	distributor	status	last transaction	last cash transaction	last coin transaction	city	district	adress
ONEP1029	Paybox Tbilisi	Credit sensor blocked, will not accept any more coins	03/07/20 10:41:30	03/07/20 11:25:45	0.21:00:28			
ONEP0001	Paybox Tbilisi	OK	02/07/20 16:15:37	03/07/20 11:30:07	1.18:16:47			
ONEP1000	Paybox Tbilisi	OK	03/07/20 10:32:25	03/07/20 11:31:07	0.00:42:06			
ONEP1001	Paybox Tbilisi	OK	02/07/20 18:52:35	03/07/20 11:30:49	0.02:10:09			
ONEP1002	Paybox Tbilisi	OK	03/07/20 03:58:00	03/07/20 11:21:20	0.02:16:52			

საინფორმაციო განყოფილებას ძირითადად ექვლ ცენტრი, და აბონენტის ან ტერმინალის ნომრის მიხედვით პრობლემის მოძებნა.

ფოტოთილუსტრაცია 2.

Terminal name	number	deposit	date	Transaction date	Commission	Service	Status	action code
CALL0001	366307	3	02/07/2020 18:18:31		0	Emoney - Crystalbet	წარმატებული	0
CALL0001	366307	1000	02/07/2020 18:19:16	02/07/2020 18:34:42	0	Emoney - Crystalbet	წარმატებული	0
CALL0001	579504080	3	02/07/2020 18:22:06		0	Emoney - United Mobile	წარმატებული	0
CALL0001	579504080	96	02/07/2020 18:22:39	02/07/2020 18:38:03	4	Beeline	წარმატებული	0
CALL0001	724418	3	02/07/2020 18:27:48		0	Direct - Liderbet	წარმატებული	0
CALL0001	724418	300	02/07/2020 18:28:11	02/07/2020 18:41:31	0	Direct - Liderbet	წარმატებული	0
CALL0001	40001026880;1970-06-30	3	02/07/2020 18:34:59		0	Direct - CredoLoanNew	წარმატებული	0
CALL0001	40001026880;1970-06-30;1	20397	02/07/2020 18:35:42	02/07/2020 18:49:04	103	Direct - CredoLoanNew	წარმატებული	0
CALL0001	912822	3	02/07/2020 18:36:59		0	Emoney - Crystalbet	წარმატებული	0

ფინანსური განყოფილების ფუნქციაა - აკონტროლოს შემოსული თანხები, ინკასაციის კონტროლი და ბრუნვაზე ინფორმაციის ამოღება.

ფოტოთილუსტრაცია 3.

Terminal name	number	deposit	date	Transaction date	Commission	Service	Status	action code
CALL0001	40001026880;1970-06-30	3	02/07/2020 18:34:59	02/07/2020 18:41:31	0	Direct - CredoLoanNew	წარმატებული	0
CALL0001	40001026880;1970-06-30;1	20397	02/07/2020 18:35:42	02/07/2020 18:49:04	103	Direct - CredoLoanNew	წარმატებული	0
CALL0001	912822	3	02/07/2020 18:36:59		0	Emoney - Crystalbet	წარმატებული	0
CALL0001	912822	1000	02/07/2020 18:37:55	02/07/2020 18:53:19	0	Emoney - Crystalbet	წარმატებული	0
CALL0001	597058246	3	02/07/2020 18:42:14		0	Emoney - United Mobile	წარმატებული	0
CALL0001	597058246	192	02/07/2020 18:42:41	02/07/2020 18:58:10	8	Beeline	წარმატებული	0

დამკვიდრებული პრაქტიკით, ყველა მომხმარებელს, რომელსაც აქვს აპარატები, ასევე აქვს წვდომა სერვერზე, და ნაწილობრივი წვდომის უფლება საშუალებას იძლევა აპარატების ოპერირების განხორციელების, აპარატების მომსახურების. ნაწილობრივი წვდომის უფლება პროცესინგის პროგრამაზე უფასოა.

საბაზრო ღირებულების საბოლოო სიდიდის შეფასება

აქტივების საბაზრო ღირებულება სულ (ლარი, დღგ-ს გარეშე)	242 015 ლ
თვითმომსახურების ტერმინალი 36 ერთეული	103 860 ლ
გადახდის მიღების დამუშავების პროგრამული უზრუნველყოფა, პროცესინგის სისტემაზე დაშვების უფლებით (ნაწილობრივი ფლობის/ოპერირების უფლება)	138 155 ლ

ფოტოილუსტრაცია

